

Kadernota 2025 – 2028

1.	Inleiding	2
2.	Ambities en speerpunten voor 2025	3
	2.1 Transformatie & ontwikkelingen in het sociaal domein	3
	2.2 Leefbaarheid, veiligheid en infrastructuur.....	4
	2.3 Binnenstad	6
	2.4 Wonen en duurzaamheid	6
	2.5 Economie en werkgelegenheid.....	6
3.	Fondsen	8
	3.1 Inleiding	8
	3.2 Overzicht van de (geraamde) mutaties.....	8
	3.3 Voorstel.....	9
4.	Financieel perspectief.....	10
5.	Stevige organisatie, dienstverlening en regionale samenwerking	11
6.	Middelen nodig om onze ambities en speerpunten 2025 te verwezenlijken	13
7.	Maatregelen vanwege korting gemeentefonds 2026 en verder	15
	BIJLAGE	16

1. Inleiding

De kadernota 2025 is de laatste beleidsrijke kadernota in deze bestuursperiode. 2025 wordt het jaar waarin de ambities van deze coalitie goeddeels worden gerealiseerd. Na het maken en voorbereiden van plannen, wordt met name 2025 het jaar waarin uitvoering van plannen zichtbaar wordt. Om in termen van ons coalitieakkoord te blijven: na jaren van zaaien, nu tijd van 'oogsten'.

Deze kadernota geeft de hoofdlijnen van onze ambities aan en de accenten die we daarbij willen leggen. De daarbij behorende financiële consequenties brengen we zo goed mogelijk in beeld. Ook noemen we knelpunten die naar ons oordeel om een oplossing op korte termijn vragen. De voorstellen in deze kadernota denken we te kunnen dekken uit onze eigen middelen voor nieuw beleid en de extra middelen die we (verwachten te) krijgen uit andere financiële bronnen. *Een nadere (financiële) uitwerking en definitieve voorstellen leggen we u voor via de beleidsbegroting 2025.*

De ontwikkeling van Oldambt beoordelen wij als positief: het aantal inwoners en arbeidsplaatsen groeit, er is meer gebouwd, de gaskraan is dicht en er is een arbeidsmarkt met meer baankansen.

We zetten in op het versterken van de economische en sociale infrastructuur binnen onze gemeente. Hiervoor kunnen we naast de reguliere financiële middelen (gemeentefonds) ook andere financiële bronnen inzetten, zoals Regiodeal, NPG, Volkshuisvestingsfonds, Nij Begun, JTF etc. Dat biedt uitgelezen kansen, maar verplicht evenzeer tot extra inspanningen, intensievere samenwerking met vele partners, meer realisatiekracht en versterking van programmatisch en projectmatig werken.

Onlangs hebben de formerende partijen, PVV, VVD, NSC en BBB, hun Hoofdlijnenakkoord gepresenteerd. Volgens een eerste analyse van dit akkoord door de VNG verbetert de financiële positie van gemeenten niet en zullen we vanaf boekjaar 2026 moeten gaan bezuinigen om tot een meerjarig sluitende begroting te komen.

In deze kadernota baseren we ons op de informatie welke beschikbaar is ten tijde van het schrijven van deze kadernota. De meicirculaire is op 27 mei uitgebracht. Het doorrekenen van de effecten van de meicirculaire is op moment van schrijven nog niet gereed. Daardoor hebben we deze dan ook nog niet verwerkt in deze kadernota. Het afschaffen van de opschalingskorting is wel verwerkt.

Er is nog geen nieuw kabinet en nog veel onzekerheid over de regeringsplannen en de consequenties daarvan voor gemeenten, zowel qua taakuitvoering als qua financiën. In de voorbereiding van de begroting 2025 zullen we uiteraard de dan bekende informatie meenemen en verwerken. Mogelijk kan dit ook tot gevolg hebben dat we onze ambities nog zullen moeten bijstellen naar de dan beschikbare financiële en formatieve mogelijkheden.

Nij Begun

Op deze plek willen we in het bijzonder stilstaan bij Nij Begun. Nij Begun zal een grote impact gaan hebben op onze regio en op Oldambt. Er is veel overlap tussen Nij Begun en onze eigen doelen en ambities.

2. Ambities en speerpunten voor 2025

In 2025 willen we met name inzetten op onderstaande vijf thema's:

2.1 Transformatie & ontwikkelingen in het sociaal domein

Transformatie

De ingezette transformatie in het sociaal domein zal verder worden doorgezet. Dit is in lijn met de eerder ingezette visie uit het koersdocument en past bij de taakstelling die de raad eerder heeft opgelegd. Deze beweging moet ervoor zorgen dat we de kosten van de voorzieningen en hulp aan onze inwoners die het nodig hebben kunnen blijven bekostigen.

De positieve ervaringen die we hebben opgedaan bij Jeugd zullen we breder toepassen: door meer inzet op preventie, eerder erbij te zijn en laagdrempelig aanbod nabij, neemt de vraag naar meer specialistische, 2^e lijns hulp, af. Daarnaast willen we, zoals we ook in het coalitieakkoord al schreven, normaliseren in plaats van medicaliseren en problematiseren.

De transformatie heeft als doel om de zorg dichter bij de inwoner te organiseren, maatwerk te leveren, en een integrale benadering te hanteren. Daarbij worden verschillende vormen van ondersteuning beter op elkaar afgestemd. Hierdoor wordt de zorg en ondersteuning effectiever en efficiënter, sluiten wij als gemeente beter aan bij de specifieke behoefte en omstandigheden van onze inwoners en houden ze meer eigen regie.

We starten in 2024 met een uitvoeringsplan voor de transformatieopgave op de terreinen WMO, participatie, armoede en gezondheid en zullen dit in de komende jaren ten uitvoer gaan brengen. Uiteraard hebben we daarbij oog voor de meest kwetsbare inwoners en kinderen.

Om deze transformatie te begeleiden is in ieder geval extra capaciteit nodig. Ook zal er capaciteit vrijgespeeld moeten worden om de ontwikkeling in de uitvoering vorm te geven. De totale kosten, inclusief bijkomende kosten en onvoorzien, schatten we op € 200.000. Een uitvoeringsplan met businesscase zal uiteindelijk inzicht geven in alle kosten en opbrengsten van deze fase van de transformatie.

Het restant van de eerder door u vastgestelde taakstellende bezuinigingen (jeugd, sport en sociaal domein breed) wordt naar verwachting in de loop van 2024 gerealiseerd. Cijfermatig zien we in de jaarrekening 2023 al een incidenteel voordeel ontstaan. We werken nu aan een plan om deze bezuiniging ook structureel te kunnen borgen. We gaan er vanuit de bezuiniging daarmee in de 2^e BBR van 2024 ook structureel te kunnen verwerken.

Talent inzicht (t) (voorheen actielijn 'Arbeid en participatie' uit het Corona Perspectiefplan):

Het bijstandsbestand in de gemeente Oldambt kent een groot aandeel bijstandsgerechtigden met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit betreft de klanten op trede 1 en 2 op de participatieladder en klanten die langdurig op een hogere trede zitten, maar niet uitstromen. Omdat we ervan uitgaan dat elke inwoner (eventueel nader te ontwikkelen) mogelijkheden en talenten heeft, is het project Talent in Zich(t) gestart. Het doel van het project is om de ondersteuningsbehoeften van de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in beeld te brengen zodat we de dienstverlening hier optimaal op af kunnen stemmen.

Armoede

Onze armoedevisie beoogt vooral armoede te voorkomen, in plaats van de gevolgen van armoede te bestrijden. Een belangrijk wapen in deze strijd is de structurele inzet van de versterking van de vroegsignalering, waaronder ook het 'Vroeg-Er-Op-Af-team'. Hiervoor is jaarlijks een bedrag van circa € 156.000 nodig. Voor de jaren 2024 en 2025 wordt dit gedekt uit het Corona-perspectiefplan. Vanaf 2026 moet dit structureel in de reguliere begroting worden opgenomen, mede ook omdat 'Vroegsignalering' sinds enkele jaren een wettelijke taak van gemeenten is.

Daarnaast is de insteek van het armoedepplan dat we inzetten op het breed en integraal benaderen van multi-problematiek. Gezien de hoge armoedecijfers, maar ook de hoge afnamecijfers voor wat betreft WMO en ook het hoge percentage uitkeringsgerechtigden dat in trede 1 en trede 2 verkeert,

geen overbodige luxe. Een instrument om dit te bereiken is onder andere de inzet van een sociaal raadsman/vrouw. Dit vraagt structureel een bedrag van circa € 65.000.

Voor veel mensen die vastzitten in allerlei problemen, waaronder armoede, kan het deelnemen aan sport en cultuur, de nodige luchtigheid en afleiding bieden, om zo het leven dragelijker te maken. En vooral ook om het besef te versterken dat zij er ook bij horen. Er is nu alleen voor 2024 € 90.000 begroot, maar dat moet structureel worden. We willen het liefst een 'Meedoen-webwinkel' optuigen, waar mensen kunnen kiezen wat ze nodig hebben om het gevoel te hebben mee te kunnen doen in de samenleving. Daar zijn mooie voorbeelden van te vinden in den lande. Maar wat de kosten daarvan zijn, vereist meer studie.

Sport en gezondheid

We investeren in sport, bestaanszekerheid en schuldhulpverlening, gezondheid en jeugd. Dit maken we concreet in programma's als Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) voor onder meer vitale ouderen en valpreventie, opgroeien in een kansrijke omgeving (OKO), So Wie So en Vroeg erop af.

Extra wettelijke taken

Naast bovenstaande transformatie speelt ook dat er vanuit het Rijk een aantal extra wettelijke taken onze kant op komen. Hierbij moet o.a. gedacht worden aan taken op het gebied van Beschermd Wonen, Wmo, Brede aanpak Huiselijk Geweld & Kindermishandeling (Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming) ook Ouderenmishandeling en de financiering van Veilig Thuis Groningen, en de nieuwe Participatiewet.

Onze gemeentelijk agenda kent veel overlap met de thema's uit de Sociale Agenda, Regio Deal 2, Masterplan Oost-Groningen en andere regionale samenwerkingen.

De thema's die spelen zijn:

- Gelijke kansen en bevorderen veerkracht
- Doorbreken armoede en generatiearmoede
- Arbeidsmarkt
- Gezondheid
- Woon- en leefomgeving
- Veiligheid, tegengaan ondermijning

Bij de uitvoering van bovenstaande thema's houden we rekening met de volgende uitgangspunten:

- Gebiedsgericht werken en GebiedsGerichte Aanpakken
- Inwoner centraal
- Versterken van wat goed gaat en werkt (bijvoorbeeld Verrijkte Schooldag). Ruimte voor experimenten, doorbraakmethode
- Regionale samenwerking
- Samenwerking met maatschappelijke partners en ondernemers (PPS)

We hebben een duidelijke visie en koers. We zoeken verbinding intern en extern voor synergie en efficiency. De verwachting is dat we deze ontwikkelingen merendeels met behulp van Rijks- en regionale middelen kunnen financieren.

2.2 Leefbaarheid, veiligheid en infrastructuur

De aanpak van dorpen en wijken zetten we door. Dit doen we met participatie van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dat past in onze aanpak gebiedsgericht werken. De Gebiedsgerichte aanpak is bovendien vaak een eis die is verbonden aan financiële middelen vanuit het Rijk, waaronder Regiodeal 2.0.

Schadeherstel en versterking van woningen

In het kader van de aardbevingsopgave werken we aan veiligheid door schadeherstel en versterking van woningen. Met Nij Begun ontstaat daarbij meer ruimte en mogelijkheden, ook om herstel te koppelen aan het verbeteren van de leefbaarheid en sociale cohesie. In dorpen en wijken waar schade en versterking plaatsvindt gaan we aan de slag met een integrale en gebiedsgerichte aanpak waarvoor ook middelen beschikbaar zijn en komen.

Groenonderhoud

In 2025 wordt conform de bestuursovereenkomst met de provincie het beheer van een gedeelte van de openbare ruimte van Blauwestad overgedragen aan ons. Met de extra kosten als gevolg van deze areaaluitbreiding is reeds rekening gehouden in de meerjarenraming.

De openbare ruimte is van groot belang voor de leefbaarheid. Hierin gaat het onder meer om (het onderhoud van het) openbaar groen. Voorgesteld wordt om extra in te zetten op de zichtlocaties en de rotondes. Idee is om hierbij uit te gaan van duurzame beplanting. Voorgesteld wordt om hier in 2025 een extra bedrag van € 650.000 voor vrij te maken. Voor 2026 wordt een bedrag ad € 500.000 voorgesteld en vanaf 2027 een bedrag ad € 250.000.

Voornoemde bedragen willen we opnemen in plaats van het bedrag ad € 1 miljoen welke in de huidige meerjarenraming structureel is opgenomen vanaf 2026.

Vervanging speeltoestellen, bewegen jeugd, leefbaarheid

De openbare ruimte is een belangrijke plaats om elkaar te ontmoeten en te kunnen bewegen. Het is belangrijk om deze beweging vroegtijdig te stimuleren. Hiervoor zijn de bestaande speeltoestellen van groot belang. Er is nu jaarlijks slechts € 15.000 beschikbaar voor het onderhoud van speeltoestellen. We willen daarom ook geld vrijmaken voor noodzakelijke vervanging. Gelet op onze ambities ten aanzien van jeugd en bewegen en de leefbaarheid in de wijken en dorpen, stellen wij voor daar € 135.000 per jaar voor vrij te maken.

Dotatie sport- en leefbaarheidsfonds

In het kader van sport, bewegen en leefbaarheid is een jaarlijkse dotatie aan het vorig jaar ingestelde sport- en leefbaarheidsfonds wenselijk. Volgens een in de bijlage opgenomen berekening komen we op een jaarlijkse dotatie van € 250.000.

Veiligheid

De aanpak van de veiligheidsproblematiek en ondermijning stelt steeds hogere eisen aan de overheid. Er ligt extra druk op onder meer:

- intensivering van vergunningverlening, toezicht en handhaving,
- extra aandacht voor veiligheid bij evenementen,
- de intensivering van de aanpak ondermijning,
- meer aandacht voor (preventie van) woonoverlast
- de ontwikkelingen rondom Mensenhandel
- de uitvoering van het Gronings Offensief tegen seksueel geweld
- de zorg voor verwarde personen.

Voor zover mogelijk wordt gebruik gemaakt van de door het Rijk daarvoor beschikbaar gestelde middelen. Mede afhankelijk van de kabinetsplannen, sluiten we niet uit dat wij uw raad bij de begroting voorstellen om daar meer geld aan te besteden en een dekkingsvoorstel doen.

(Preventieve) activiteiten in aanvulling op Sluitende aanpak Jeugd

In aanvulling op de Sluitende aanpak Jeugd worden er (preventieve) activiteiten georganiseerd. Daarbij denken we aan weerbaarheidstrainingen (in de vorm van kick boxen), het geven van voorlichting door ervaringsdeskundigen (ex-verslaafden, ex-gedetineerden) en medewerkers van sportverenigingen de methodiek 'positief opvoeden' eigen maken. Hiervoor verwachten we € 35.000 nodig te hebben.

Wegen

We werken de aanpak van de schade aan wegen door extreme droogte uit: prioriteit ligt bij veiligheid en voorkomen van verdere schade of risico's daarop. We stellen voor om daar de komende jaren een investeringsbedrag van € 5 miljoen per jaar voor vrij te maken.

We willen de komende jaren een aantal bestaande tracés aanpakken; het gaat hierbij om de Hoofdweg in Beerta (circa € 2 miljoen) en de Hoofdweg in Midwolda (circa € 5 miljoen). Deze hoofdwegen zijn een belangrijke ader voor de inwoners en bedrijven. De Hoofdweg in Beerta heeft het eind van haar levensduur bereikt en is middels onderhoud eigenlijk niet meer goed in de benen te houden. Daarnaast laat hier en daar ook de inrichting te wensen over. De Hoofdweg in Midwolda is 15 jaar geleden "cosmetisch gereconstrueerd". Er heeft echter geen constructieve reconstructie plaatsgevonden. De nieuwe weg is op oude funderingen gelegd. Met als gevolg dat er ongelijke

zettingen hebben plaatsgevonden en de weg inmiddels na 14 jaar aan rehabilitatie toe is. Met de normale onderhoudsmiddelen en -technieken is herstel nauwelijks meer mogelijk. Voorgesteld wordt om deze weg in 2027 en 2028 aan te pakken.

Daarnaast vinden we de aansluiting Oudlandseweg-Gereweg belangrijk. Dit is een lang gekoesterde wens van de aanwonenden van met name de Kerkelaan en een deel van de Hoofdweg. Met deze aansluiting wordt een forse verbetering van de leefbaarheid bereikt. De totale investering is echter hoog. We zijn in gesprek met derden. Als derden in belangrijke mate financieel bijdragen, hopen we de aansluiting alsnog mogelijk te maken.

Binnensport & zwembad - nieuwbouw

Op dit moment wordt nog gewerkt aan het haalbaarheidsonderzoek nieuw zwembad in combinatie met een nieuwe sporthal. Het Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs wordt hier ook bij betrokken. In dit haalbaarheidsonderzoek wordt voortgebouwd op het eerder gedane onderzoek in 2023. Het rapport gaat in op de onderzoeksvraag naar de haalbaarheid om één nieuw complex voor de zwemsport en binnensport te realiseren op de locatie van de huidige sporthal aan de Stikkerlaan te Winschoten. We hopen in de raad van oktober voorstellen aan u voor te leggen. Tevens zullen dan de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

Kinderboerderij Winschoten

De huidige staat van de kinderboerderij vereist een sloop - nieuwbouwtraject vanwege ernstige bouwkundige problemen. Het is essentieel om een veilige en duurzame omgeving te bieden voor zowel de bezoekers en de cliënten in de dagbesteding als natuurlijk de dieren. De bedoeling is om de kinderboerderij te slopen en opnieuw op te bouwen met aandacht voor modernisering, verbeterde infrastructuur, verhoogd gebruiksgemak en verhoogde veiligheidsnormen. Voor deze herontwikkeling van de kinderboerderij in Winschoten is in 2025 een bedrag van circa € 1,2 mln. nodig.

2.3 Binnenstad

Komend jaar gaan de inwoners niet alleen maar over plannen lezen, maar het ook daadwerkelijk zien! De aanpak van de binnenstad zetten we voortvarend door. Dat omvat de revitalisering van de winkelgebieden en de gevels, het toevoegen van meer woningen en de bouw van het nieuwe gemeentehuis. De aanpak van het voormalig ziekenhuisterrein en de Blaauwlocatie worden daarin betrokken. Dat geldt ook voor het onderzoek naar het terugbrengen van het water naar de binnenstad, de versterking van de verbinding met het park en de Blauwestad-verbinding.

2.4 Wonen en duurzaamheid

In 2025 gaan we door met het bouwen van woningen in zowel Winschoten als de omliggende dorpen. In alle dorpsbijeenkomsten horen we dat wonen een belangrijk issue is en dat is voor ons een belangrijke reden om hier mee door te gaan. Dit is ook conform het vastgestelde woonprogramma.

Behalve het bouwen van meer woningen is het verbeteren van de *kwaliteit* van de woningen een zo mogelijk nog grotere opgave. In 2025 zullen we daarom ook volop inzetten op het toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad. Hierbij bedoelen we zowel het *verbeteren* als ook het *verduurzamen* van de woningen. Onze ambities en de ambities van [maatregel 29 van Nij Begun](#) komen daarin bij elkaar.

Verder zetten we gemeentebreed in op het verduurzamen van ons eigen maatschappelijk vastgoed. Hiervoor willen we met name één van de fondsen (zie paragraaf 3.3) aanwenden.

2.5 Economie en werkgelegenheid

In de ruimtelijke- en economische visie A7/N33-regio is opgenomen dat bedrijventerreinen Scheemderhoogte I en II verkaveld en uitgegeven gaan worden aan ondernemers. Het streven naar realisatie is 2025, maar kan beïnvloed worden door vertraging bij aanleg van energievoorziening en ook gebrek aan arbeidskrachten bij o.a. uitvoerders en onderaannemers. Het is een grote wens om nieuwe bedrijventerreinen te realiseren en daarmee te voldoen aan vragen van ondernemers voor nieuwe huisvesting.

Revitalisering bedrijventerrein De Rensel in Winschoten wordt in gang gezet. Dit zal mede bijdragen aan de verdere positieve ontwikkeling van werkgelegenheid.

In genoemde ontwikkelingen zijn energie/duurzaamheid/klimaat belangrijke thema's.

Schuldhelpverlening voor ondernemers

Voor schuldhelpverlening ondernemers is een structureel bedrag nodig. Tot en met 2025 wordt dit gedekt uit het CoronaPerspectiefPlan. Vooralsnog gaan we uit van een structureel bedrag ad € 80.000. Er kan echter niet uitgesloten worden dat het beroep op schuldhelpverlening voor ondernemers toe zal nemen vanwege ondernemers die vastlopen in het terugbetalen van coronasteun of belastingschuld. Het is dan ook niet uitgesloten dat € 80.000 niet toereikend zal zijn.

3. Fondsen

3.1 Inleiding

Via de begroting 2023 zijn er drie fondsen ingesteld:

- Fonds Energiearmoede
- Fonds Verduurzaming
- Fonds Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken

Bij het instellen van bovenstaande fondsen is de reserve "Cofinanciering investeringen" opgeheven. Het saldo van deze reserve is toegevoegd aan het fonds Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken.

Via een raadsbesluit d.d. 14 maart 2023 is besloten om de dotaties 2023 aan het fonds Verduurzaming en het fonds Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken ad elk € 750.000 in te zetten voor verduurzamingsmaatregelen bij (in de eerste plaats) de volgende doelgroepen:

- maatschappelijke organisaties
- cultuurinstellingen
- sportaanbieders
- lokale retail en horeca
- inwoners

Hiervoor is een krediet ingesteld van totaal € 1,5 miljoen. Dit bedrag is grotendeels nog beschikbaar

3.2 Overzicht van de (geraamde) mutaties

Hieronder is een overzicht opgenomen van de (geraamde) mutaties in de fondsen tot nu toe.

Bestemmingsreserve Energiearmoede:

Stand 01-01-2023	0
Dotatie 2023	750.000
Onttrekking 2023	0
Stand 31-12-2023	750.000
Geraamde dotatie 2024	1.750.000
Geraamde onttrekking 2024	0
Verwachte stand 31-12-2024	2.500.000

Bestemmingsreserve Verduurzaming:

Stand 01-01-2023	0
Dotatie 2023	750.000
Onttrekking 2023	-10.977
Stand 31-12-2023	739.023
Geraamde dotatie 2024	1.750.000
Verwachte onttrekking 2024	-100.000
Verwachte onttrekking 2024	-739.023
Verwachte stand 31-12-2024	1.650.000

Begroting 2024: energie transitie woningen
ibv restant dekking krediet 7740014
"Verduurzamingsmaatregelen" (raadsbesluit 14 maart 2023)

Bestemmingsreserve Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken:

Stand 01-01-2023	2.248.822
Dotatie 2023	1.964.565
Onttrekking 2023	-780.364
Stand 31-12-2023	3.433.023
Geraamde dotatie 2024	1.750.000
Verwachte onttrekking 2024	-300.000
Verwachte onttrekking 2024	-200.000
Verwachte onttrekking 2024	-50.000

Begroting 2024: programma bureau centrum
Begroting 2024: Boerderijen programma
Begroting 2024: grensoverstijgende arbeidsmarkt project

Verwachte onttrekking 2024	-700.000	Begroting 2024: cofinanciering volkshuisvestingfonds
Verwachte onttrekking 2024	-750.000	tbv dekking krediet 7740014 "Verduurzamingsmaatregelen"
Verwachte onttrekking 2024*	-56.218	tbv restant dekking vb krediet centrum Winschoten
		tbv restant dekking 6510010 "Uitwerking perspectief sportvoorz."
Verwachte onttrekking 2024*	-133.805	
Verwachte stand 31-12-2024	2.993.000	
Verwachte onttrekking 2025	-200.000	Begroting 2024: Boerderijen programma
Verwachte stand 31-12-2025	2.793.000	

* Vanuit 2022 lopen een tweetal projecten die nog gedekt worden uit de (voormalige) reserve cofinanciering. Genoemde bedragen zijn de nog resterende kredieten. De oorspronkelijke kredieten zijn beiden beschikbaar gesteld via een raadsbesluit d.d. 28 september 2022.

Uit bovenstaand overzicht blijkt het volgende:

- Aan het Fonds Energiearmoede is nog niets onttrokken. Dit komt doordat de Rijksmiddelen tot op heden voldoende waren om de energietoelagen te betalen.
- Tot en met 2024 zijn de dotaties over 2023 en 2024 ad totaal € 2,5 miljoen nog beschikbaar.
- Van het Fonds Verduurzaming is tot en met 2024 nog een bedrag ad € 1.650.000 beschikbaar.
- Van het fonds "Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken" is een bedrag ad afgerond € 2,8 miljoen beschikbaar.

Naast bovenstaande fondsen is er vorig jaar een "Sport- en leefbaarheidsfonds" ingesteld. Hierin is éénmalig € 1,5 miljoen gestort. Een structurele dotatie is (nog) niet geraamd.

3.3 Voorstel

Ten aanzien van de fondsen doet het college de volgende voorstellen:

- 1) Het Fonds Energiearmoede en het Fonds Verduurzaming samenvoegen tot 1 fonds. Voor dit fonds is tot en met 2024 dan een bedrag ad totaal € 4.150.000 beschikbaar (gebaseerd op bovenstaande saldi ad € 2,5 miljoen + € 1.650.000).
- 2) Dit fonds inzetten voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed dat in eigendom is van de gemeente
- 3) Indien nodig, dit fonds ook gebruiken voor bijdragen in het kader van energiearmoede
- 4) In 2025 niets te doteren aan dit nieuwe, samengevoegde, fonds.
- 5) Aan het Fonds "Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken" in 2025 een bedrag van totaal € 2 miljoen te doteren. Uiteraard is deze dotatie onder voorbehoud van voldoende positief resultaat 2025.
- 6) Ten laste van het Fonds "Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken" gedurende de komende 10 jaar een bedrag ad € 100.000 per jaar beschikbaar stellen om vraagstukken in dorpen en wijken die relatief weinig geld kosten op te lossen. Dit budget willen we ook gebruiken om initiatieven van inwoners te ondersteunen. Dit kunnen zowel fysieke als sociale vraagstukken betreffen.
- 7) Het resterende saldo van het Fonds "Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken" inzetten op basis van de visies die destijds door dorpen en wijken zijn opgesteld. Hierbij zetten we in op die dorpen waar nu nog niets gebeurt (dus niet Bad Nieuweschans, Nieuwolda, Nieuw Scheemda, 't Waar, Winschoten Zuid en Winschoten-centrum). Hierbij een verdeling aanhouden van circa 50% voor sociaal (bv ontmoeten) en 50% voor Veiligheid.
- 8) Aanvullend stellen we voor laatstgenoemd fonds de volgende kaders voor:
 - o Quick wins
 - o Op relatief korte termijn realiseerbaar
 - o Koppelkansen

4. Financieel perspectief

De begrotingssaldi van de komende jaren vertonen op basis van de 1e BBR 2024 en een *voorlopige* berekening van de effecten afschaffen opschalingskorting, het volgende beeld:

	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Begrotingssaldi na mutaties 1e BBR 2024	902.000	-3.981.000	-4.663.000
N.a.v. ledenbrief VNG d.d. 15 april 2024 inzake afschaffen opschalingskorting: netto mutatie gemeentefonds (o.b.v. <i>voorlopige</i> berekening financiën)	<u>-2.382.000</u>	<u>1.298.000</u>	<u>1.196.000</u>
Verwachte begrotingssaldi na 1e BBR 2024 en na afschaffen opschalingskorting	-1.480.000	-2.683.000	-3.467.000

De meicirculaire is inmiddels uitgebracht, maar de doorrekening van de effecten hiervan voor de gemeente Oldambt is op dit moment nog niet gereed.

In bovenstaande begrotingsresultaten is onder meer het volgende opgenomen:

- Een structureel taakstellende besparing ad € 810.000 in het sociaal domein. Deze taakstelling resteert nog uit het herstelplan 2019.
We gaan er vanuit dat we dit bedrag in de 2^e BBR van 2024 structureel kunnen verwerken. Cijfermatig zien we in de jaarrekening 2023 al een incidenteel voordeel ontstaan. We werken nu aan een plan om deze bezuiniging ook structureel te kunnen borgen.
- In 2025 zijn, ten laste van het begrotingsresultaat, dotaties opgenomen aan de 3 fondsen voor totaal € 5.250.000. Bovenstaand verwacht tekort in 2025 kan derhalve “eenvoudig” worden opgelost door de totale dotatie ad € 5.250.000 te verlagen. Indien wordt ingestemd met voorstel 4 in paragraaf 3.3 betekent dit dat er in 2025 een bedrag ad € 3.500.000 minder aan fondsen wordt gedoteerd. Hiermee wordt het te verwachten tekort 2025, zoals hierboven weergegeven, volledig opgelost.
- Jaarlijks is een structureel bedrag beschikbaar van € 500.000 voor nieuwe investeringen en/of nieuw beleid. Van de € 500.000 die vanaf 2024 structureel is geraamd, is nog circa € 300.000 beschikbaar.
- Vanaf 2026 is, in het kader van ‘realistisch ramen’, in bovenstaande cijfers een structureel bedrag ad € 1 miljoen extra geraamd voor groenonderhoud. Zoals in paragraaf 2.2 vermeld stellen we voor om dit bedrag te vervangen door de bedragen die daar worden genoemd, te weten € 650.000 in 2025, € 500.000 in 2026 en € 250.000 vanaf 2027.

5. Stevige organisatie, dienstverlening en regionale samenwerking

Op dit moment wordt veel werk verricht door onze ambtenaren in het kader van de regionale plannen. Er blijft daardoor regulier werk liggen. We zullen onze organisatie versterken en uitbreiden. Dat kan met de middelen die daarvoor ook beschikbaar zijn in die programma's. En het leidt tot minder werkdruk, minder vertraging in de voorbereiding en uitvoering van de plannen en een betere continuïteit door minder inhuur en meer eigen medewerkers, die zich verbonden weten met Oldambt.

We denken aan structureel circa 10 fte extra. We verwachten dit grotendeels uit middelen voor Nij Begun te kunnen dekken.

De wens is om het werk structureel anders te organiseren. We willen van een uitvoeringsorganisatie naar meer regie. Hiervoor is verandercapaciteit en denkkracht nodig. Ook willen we maatregelen treffen om de (ervaren) werkdruk structureel op te lossen.

Basis voor dienstverlening op orde

Bij het realiseren van onze ambities en speerpunten is het uiteraard van belang dat de basis voor onze dienstverlening op orde moet zijn. Om deze dienstverlening op orde te houden zal hier ook blijvende aandacht en investeringen voor nodig zijn.

Om onze organisatie te versterken en te moderniseren stellen we voor om ons datateam bestendiger op te zetten, managementinformatie te ontwikkelen, een proeftuin met AI-tools voor ambtenaren te lanceren, en robotisering voor repeterende werkzaamheden in te voeren. Daarnaast willen we de huidige software voor dienstverlening en het e-loket vernieuwen. Als Dimpact-gemeente bereiden we ons voor op de overgang naar PodiumD, een platform dat onze dienstverlening slimmer, efficiënter en meer gericht op selfservice maakt. PodiumD sluit aan op de Common Ground principes en maakt gebruik van geavanceerde AI-technieken.

Door te investeren in datagedreven werken en AI positioneert de gemeente Oldambt zich als een moderne, efficiënte en responsieve organisatie. Het stelt ons in staat om betere diensten te leveren, kosten te besparen en proactief te reageren op de behoeften van onze gemeenschap. Door AI te omarmen wordt de Gemeente Oldambt een moderne, responsieve en datagedreven organisatie die beter is uitgerust om te voldoen aan de behoeften van haar inwoners.

Nijambt

Niet alleen extern zijn er transformaties (Omgevingswet, sociaal domein), maar ook intern. Over deze organisatieontwikkeling, onder de naam Nijambt, bent u geïnformeerd via onder meer een raadsbrief d.d. 15 april 2024. Doelstellingen uit Nij Ambt: minder kwetsbaar, robuuster organiseren, digitaliseren/automatiseren. En ook: minder uitvoering, meer regie.

Zoals is vermeld in de raadsbrief van 15 april vragen we hiervoor via de 1^e BBR een programmakrediet welke wordt gedekt uit de reserve doorontwikkeling.

Transitie GRID NV – van ICT-uitvoering naar ICT-regie

Om onze ambities op het gebied van dienstverlening te kunnen realiseren en om alle medewerkers hun werk te kunnen laten doen zonder (veel) ICT-storingen is een stabiele en toekomstbestendige ICT-voorziening nodig. Daarvoor starten we al in 2024 met de transitie GRID NV – van ICT-uitvoering naar ICT-regie. Deze transitie kent een doorlooptijd van 3 jaar. Via een raadsbrief d.d. 26 april 2024 bent u hier nader over geïnformeerd.

Regionale samenwerking

De afspraken met Rijk en Provincie leiden tot substantieel meer middelen in de komende jaren. Het betreft onder andere economische structuurversterking (revitalisering en uitbreiding bedrijventerreinen), versterken regionale centra, ontwikkeling campussen, versterken toeristische infrastructuur, versterken arbeidsmarkt en sociale agenda.

Dat geheel vraagt om een intensieve samenwerking met verschillende partners (Rijk, regio, buurgemeenten), om uitwerking van de ambities in concrete plannen, om een goede communicatie met en participatie van onze inwoners en ondernemers, om extra ontwerp- en uitvoeringskracht. Wij verwachten een flinke uitbreiding van de benodigde formatie om de vereiste capaciteit en deskundigheid beschikbaar te hebben. Tevens zal regionale samenwerking nog belangrijker worden.

Raadscommunicatie en versteviging van de raadsondersteuning

De wens is om extra in te zetten op communicatie en ondersteuning van de raad. Om dit te realiseren vraagt de werkgeverscommissie uitbreiding van de griffie met 1 fte (raadsadviseur) ad € 85.000 en een aanvullend werkbudget van € 20.000 per jaar (beide structureel).

6. Middelen nodig om onze ambities en speerpunten 2025 te verwezenlijken

Om onze ambities en speerpunten te verwezenlijken zijn extra middelen nodig. In de tabel hieronder een overzicht van de benodigde bedragen:

	2025	2026	2027	2028
Verhoging van (jaarlijkse) budgetten				
Transformatie en ontwikkelingen sociaal domein	100.000	100.000		
Vroegsignalering, waaronder het "Vroeg-Er-Op-Af-team" (tot en met 2025 uit middelen CoronaPerspectiefPlan)		156.000	156.000	156.000
Breed en integraal benaderen van multi-problematiek	65.000	65.000	65.000	65.000
Deelnemen aan sport en cultuur (in 2024 incidenteel geraamd)	90.000	90.000	90.000	90.000
Schuldhelp aan ondernemers		80.000	80.000	80.000
Onderhoud openbaar groen	650.000	500.000	250.000	250.000
Vervanging speeltoestellen	135.000	135.000	135.000	135.000
Dotatie sport- en leefbaarheidsfonds	250.000	250.000	250.000	250.000
Activiteiten Sluitende aanpak Jeugd	35.000	35.000	35.000	35.000
Cultuurprogramma, ophogen budget voor evenementen en festival	45.000	45.000	45.000	45.000
Raadscommunicatie en versteviging raadsondersteuning	105.000	105.000	105.000	105.000
Totaal verhoging van (jaarlijkse) budgetten	1.475.000	1.561.000	1.211.000	1.211.000
Kapitaallasten van een aantal investeringen:				
Droogteschade wegen	247.500	495.000	742.500	990.000
Hoofdweg Beerta fase 1	49.500	49.500	49.500	49.500
Hoofdweg Beerta fase 1	0	49.500	49.500	49.500
Hoofdweg Midwolda fase 1	0	0	123.750	123.750
Hoofdweg Midwolda fase 2	0	0	123.750	123.750
Aansluiting Oudlandseweg-Gereweg (afhankelijk van bijdragen derden)	0	198.000	198.000	198.000
Voetpad en parkeerplaatsen Oostwold	6.450	6.450	6.450	6.450
Leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten fase 2	32.250	32.250	32.250	32.250
Leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten fase 3	0	38.700	38.700	38.700
Rehabilitatie Oudewerfslaan Winschoten	0	86.625	86.625	86.625
Herontwikkeling kinderboerderij	59.400	59.400	59.400	59.400
Investeringen binnenstad	129.000	129.000	129.000	129.000
Totaal kapitaallasten van een aantal investeringen	524.100	1.144.425	1.639.425	1.886.925

Ter toelichting op bovenstaand overzicht:

Het bedrag voor cultuur is gebaseerd op het onderdeel "Evenementen en festivals" in het Programma Cultuur 2024-2030 welke is aangeboden voor behandeling in de raadsvergadering van 3 juli. De overige onderdelen uit het Programma Cultuur 2024-2030 hebben wij in bovenstaand overzicht geen prioriteit gegeven.

De aansluiting Oudlandseweg-Gereweg vinden we belangrijk. De totale investering, die wordt ingeschat op circa € 8 miljoen (jaarlijkse kapitaallast: € 396.000), is voor ons te hoog. Momenteel zijn we volop in gesprek met derden over een financiële bijdrage. Als er door derden een belangrijke financiële bijdrage wordt geleverd, zullen we een voorstel doen om de aansluiting Oudlandseweg-Gereweg te realiseren. In bovenstaand overzicht gaan we uit van een investering ad € 4 miljoen in 2026 ten laste van eigen middelen. De kapitaallast hiervan bedraagt € 198.000.

In bovenstaande bedragen is nog geen rekening gehouden met eventuele extra benodigde investeringen die voortvloeien uit het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Primair Onderwijs en/of het IHP Voortgezet Onderwijs. Ook is in bovenstaand overzicht nog geen rekening gehouden met een eventuele investering in een nieuw zwembad in combinatie met een nieuwe sporthal. De uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek worden eerst in dit najaar aan u voorgelegd.

In hoofdstuk 4 van deze kadernota hebben wij een zo actueel mogelijk beeld geschetst van de te verwachten begrotingssaldi. In deze te verwachten begrotingssaldi is jaarlijks een structureel bedrag beschikbaar van € 500.000 voor nieuwe investeringen en/of nieuw beleid. Van de € 500.000 die vanaf 2024 structureel is geraamd, is nog circa € 300.000 beschikbaar.

Wanneer de voorstellen in deze kadernota inclusief bovenstaande overzichten worden verwerkt, is het beeld van de te verwachten begrotingssaldi als volgt:

	2025	2026	2027
Verwachte begrotingssaldi na 1e BBR 2024 en na afschaffen opschalingskorting	-1.480.000	-2.683.000	-3.467.000
Géén dotatie aan de fondsen verduurzaming en energiearmoede	3.500.000		
Dotatie aan fondsen dorpen en wijken verhogen van € 1,75 mln. naar € 2 mln.	-250.000		
Structureel bedrag voor groenonderhoud eruit		1.000.000	1.000.000
Verwachte begrotingssaldi na deze 3 aanpassingen	1.770.000	-1.683.000	-2.467.000
In voornoemde begrotingssaldi is beschikbaar voor nieuw beleid en investeringen	800.000	1.300.000	1.800.000
Als dit wordt aangewend voor:			
- Verhoging van (jaarlijkse) budgetten (specificatie: zie hierboven)	1.475.000	1.561.000	1.211.000
- Kapitaallasten van een aantal investeringen (specificatie: zie hierboven)	524.100	1.144.425	1.639.425
Dan is de overschrijding ten opzichte van het (cumulatief) beschikbare bedrag:	-1.199.100	-1.405.425	-1.050.425
Verwacht begrotingsresultaat (ná verwerking van de overschrijding):	570.900	-3.088.425	-3.517.425

Ter toelichting op bovenstaand overzicht:

Voor de voorgestelde mutaties in de fondsen wordt verwezen naar de voorstellen, zoals genoemd in paragraaf 3.3.

In de meerjarenraming bij de begroting 2024 is gerekend met een extra structureel bedrag ad € 1 miljoen voor groenonderhoud. Dit bedrag kan eruit, gelet op de voorstellen in deze kadernota voor groenonderhoud.

Wanneer alle voorstellen in deze kadernota zouden worden verwerkt in de cijfers, dan is er méér nodig dan de € 500.000 per jaar waarmee tot nu toe is gerekend in de (meerjaren)begroting.

Voor het jaar 2025 hoeft dit geen probleem te zijn; de overschrijding ten opzichte van het beschikbare bedrag ad € 800.000¹ kan worden opgevangen in het verwachte begrotingsresultaat.

Voor 2026 leidt dit echter tot een verhoging van het tekort. Volgens bovenstaand overzicht loopt het tekort in 2026 hierdoor op tot ruim € 3 miljoen. Overwogen kan worden om het tekort over 2026 *incidenteel* te dekken ten laste van de Algemene Reserve. Door de positieve resultaten van de huidige jaren is het saldo van de Algemene Reserve inmiddels voldoende om incidenteel een tekort te dekken.

Voor 2027 wordt, op basis van bovenstaande cijfers, een tekort verwacht van circa € 3,5 miljoen. En daarbij wordt opgemerkt dat de € 500.000 voor zowel 2026 als voor 2027 dan al volledig zijn ingezet. Anderzijds:

- In de kapitaallasten / investeringen is gerekend met een bedrag van € 5 miljoen per jaar voor droogteschade. Overwogen kan worden om hier jaarlijks een afweging te maken met inachtneming van wat haalbaar en betaalbaar is.
- De jaarlijkse extra budgetten (in 2027 ruim € 1,2 miljoen) kunnen desgewenst worden heroverwogen. Uiteraard kan dit mogelijk wel consequenties hebben voor ingezet beleid. Kapitaallasten van investeringen die éénmaal zijn gedaan kunnen uiteraard niet meer uit de begroting worden gehaald.
- Met de transformatie en investeringen in het sociaal domein denken we op termijn te besparen. Met dit effect is in bovenstaande verwachte begrotingsresultaten nog geen rekening gehouden.

Alles overwegende stellen we voor om 'pas' in (de voorbereiding op) de begroting 2025 definitieve keuzes te maken over de inzet van de middelen. Dit kunnen we dan doen op basis van de op dat moment actuele cijfers en inzichten. Uiteraard nemen we de uitkomsten van de algemene beschouwingen c.q. de raadsvergadering d.d. 10 juli 2024 daarin mee.

¹ Dit is het bedrag ad € 500.000 dat beschikbaar is vanaf 2025 plus de € 300.000 welke nog beschikbaar is vanaf 2024.

7. Maatregelen vanwege korting gemeentefonds 2026 en verder

Uit hoofdstuk 4 blijkt dat we vanaf 2025 een structureel tekort hebben. Het tekort voor 2025 is nog op te lossen door een lagere dotatie aan de fondsen, maar dat geldt niet voor de tekorten vanaf 2026. Hoewel de opschalingskorting inmiddels is afgeschaft, is er vanaf 2026 nog steeds sprake van een structureel tekort. De VNG is nog volop in gesprek met het Rijk. Op 24 mei is in een extra algemene ledenvergadering de resolutie 'Nieuw kabinet, gebruik en borg de kracht van het lokaal bestuur' aangenomen. Dit betekent onder andere dat de VNG snel aan tafel wil met het nieuwe kabinet om het hoofdlijnenakkoord uit te werken tot een voor gemeenten uitvoerbaar regeerprogramma. Op verzoek van verschillende gemeenten brengt de VNG advies uit voor de meerjarenbegroting 2025-2028. Dit advies wordt uitgebracht in 2 delen. Het 1e deel is uitgebracht via een ledenbrief d.d. 1 maart 2024 en het 2e deel komt uit na de meicirculaire.

Het advies van de VNG in de [ledenbrief d.d. 1 maart 2024](#) is als volgt samen te vatten:

- Bereid ombuigingen voor waartoe in uw gemeente besloten zal worden indien de korting van € 3 miljard vanaf 2026 niet wordt teruggedraaid of verzacht. Breng deze zo goed mogelijk in kaart, maar zet ze nog niet in gang.
- Presenteer deze gevolgen financieel én inhoudelijk zo scherp mogelijk.
- Betrek daarbij het advies van de Taskforce Taken en Middelen, die aangeven vooral te focussen op taken in medebewind. We realiseren ons dat dit voor elke gemeente een eigen afweging vraagt, die tot andere keuzes kan leiden.
- Beschrijf in ieder geval de 5 meest significante ombuigingsmaatregelen, hun consequenties en het taakveld dat daarmee geraakt wordt.

Meer informatie via de link: [VNG brengt advies uit voor begroting 2025-2028 | VNG](#).

Volledigheidshalve vermelden we dat ook de Provincie in haar brief d.d. 20 december 2023 inzake financieel toezicht begroting 2024 schrijft: "Wij hebben met instemming geconstateerd dat dit ... door u wordt onderkend. Blijkens uw begroting zullen, wanneer de korting door het rijk niet geheel of niet grotendeels wordt gecorrigeerd, in de aanloop naar de begroting 2025 de mogelijkheden tot ombuigingen van beleid in kaart worden gebracht."

In deze kadernota hebben wij nog geen ombuigingsmaatregelen in kaart gebracht. Tijdens de voorbereiding van de begroting 2025 zullen wij wel voorstellen voor ombuigingsmaatregelen voorbereiden. Uiteraard kunt u als raad tijdens de Algemene Beschouwingen op 10 juli aangeven in welke richting eventueel noodzakelijke ombuigingsmaatregelen moeten worden gezocht.

BIJLAGE

In deze bijlage wordt nadere informatie gegeven over de volgende onderwerpen:

- 1) Droogteschade
- 2) Hoofdweg Beerta
- 3) Hoofdweg Midwolda
- 4) Aanleg voetpad en parkeerplaatsen Hoofdstraat te Oostwold
- 5) Verbeteren leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten
- 6) Rehabilitatie Oudewerfslaan Winschoten
- 7) Herontwikkeling kinderboerderij, Bovenburen 96 te Winschoten
- 8) Sport- en leefbaarheidsfonds
- 9) Opzetten van een Datateam en vernieuwing van Digitale Dienstverlening
- 10) Overzicht van een aantal investeringen en bijbehorende kapitaallasten

1. Droogteschade – totale eenmalige investering € 30.000.000

- In de zomers 2018 t/m 2023 is het grondwaterpeil, vanwege een enorm neerslagtekort, fors lager komen te staan. Hierdoor zijn de onderliggende kleilagen gekrompen en zijn veenlagen geoxideerd. Dit heeft geresulteerd in ernstige verzakkingen en scheuren in diverse wegen en/of wegdelen in de gehele gemeente. De schade is toentertijd geraamd op ca. € 30.000.000.

In 2023 en 2024 zijn financiële middelen (resp. € 2.000.000 en € 3.000.000) beschikbaar gesteld om een eerste belangrijke stap te zetten om deze schade te herstellen. Maar er is nog (veel) meer geld nodig om Oldambt weer een veilig wegennetwerk te bezorgen, waardoor de leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid weer op een normaal niveau komt dat de burger en de (potentiële) bedrijven van ons mogen verwachten.

- Benodigd budget: € 25.000.000
Uitvoering: 2025 - 2030

2. Hoofdweg Beerta – totale eenmalige investering € 2.000.000

- De Hoofdweg in Beerta is een belangrijke ader voor de burgers en bedrijven van en naar Beerta. Deze weg heeft echter het eind van haar levensduur bereikt en is middels onderhoud eigenlijk niet meer goed in de benen te houden. Daarnaast laat hier en daar ook de inrichting te wensen over.

Om deze belangrijke weg weer de uitstraling te geven in combinatie met de vereiste leefbaarheid én veiligheid is rehabilitatie (totale vervanging) noodzakelijk. Om niet het gehele traject “op slot” te zetten wordt voorgesteld om deze vervanging in 2 fasen uit te voeren, in 2025 en 2026.

- Benodigd budget fase 1 in 2025: € 1.000.000
Benodigd budget fase 2 in 2026: € 1.000.000
- Uitvoering fase 1: Vredesplein – Ulsderweg
Uitvoering fase 2: Brug (chinees) – Vredesplein

3. Hoofdweg Midwolda – totale eenmalige investering € 5.000.000 (dit is een grove schatting, geen raming)

- In opdracht van provincie Groningen heeft er in verband met de overdracht van provinciale wegen naar de toenmalige gemeente Scheemda een “Cosmetische” reconstructie plaatsgevonden in 2009/2010. Hiermee is met name de bovenkant “gefatsoeneerd”.

Er heeft echter geen constructieve reconstructie plaatsgevonden. De nieuwe weg is op oude funderingen gelegd. Met als gevolg dat er ongelijke zettingen hebben

plaatsgevonden en de weg inmiddels na 14 jaar aan rehabilitatie toe is. Met de normale onderhoudsmiddelen en -technieken is herstel nauwelijks meer mogelijk. Voorgesteld wordt om de Hoofdweg in 2 fasen te herstellen, in 2027 en 2028.

- Benodigd budget fase 1 in 2027: € 2.500.000
Benodigd budget fase 2 in 2027: € 2.500.000

NB. Wellicht is de uitvoering te combineren met de eventuele aanpak van de aansluiting Oudlandseweg - Gereweg.

4. Aanleg voetpad en parkeerplaatsen Hoofdstraat te Oostwold

- Aan de Hoofdstraat in Oostwold, ter hoogte van de kruising met de Goldhoorn en tegenover de Schoolstraat ligt een braakliggend stuk grond waar twee vrijstaande woningen ontwikkeld worden. Daarnaast kampt deze locatie met een parkeerprobleem, er zijn te weinig parkeerplaatsen en dit zorgt, in combinatie met de kruising, voor onveilige situaties. Er is in het verleden een budget van € 10.000,- vrijgemaakt voor de aanleg van 3 langspaarkeerplaatsen maar vanuit stedenbouwkundig oogpunt is het niet gewenst om aan de westzijde van de Hoofdstraat te parkeren omdat alle parkeerplaatsen aan de oostzijde van de Hoofdstraat gesitueerd zijn en de aanleg van langspaarkeerplaatsen aan de westzijde zal zorgen voor een rommelig straatbeeld. Om het parkeerprobleem op te lossen is een schetsontwerp met bijbehorende raming opgesteld (zie bijlage).
- De oplossing is om een voetpad tussen beide nog te ontwikkelen vrijstaande woningen aan te leggen en een parkeervoorziening op de kavel van de kerk te realiseren. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met het bestuur van de kerk en zij zijn akkoord dat we hun grond gebruiken voor een parkeervoorziening. Daarnaast hebben we met de eigenaren (beklemgerechtigden) van de Prinsenlaan gesproken en ook zij vinden het een goed plan en willen meewerken aan een recht van overpad over de Prinsenlaan.

Benodigd budget: € 100.000,- exclusief btw

Uitvoering: vanaf 2025

5. Verbeteren leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten

- In 2024 worden de eerste stappen (fase 1) gezet om de leefbaarheid in de (oude) Bomenbuurt in Winschoten te verbeteren. Dit concentreert zich op en rond de Beukenlaan. Met name de oude bomen zorgen voor overlast, er is weinig parkeergelegenheid en de wegen en voetpaden zijn smal. Samen met de bewoners, het wijkplatform en de school wordt gekeken naar oplossingen.

Maar met alleen de Beukenlaan is het probleem nog niet opgelost. Ook de andere straten/wegen in de Bomenbuurt kennen dezelfde problematiek. Om een volgende stap te zetten om de leefbaarheid te verbeteren worden de volgende tweetal fasen voorgesteld om aan te pakken. Fase 2 Lindelaan en Eikenlaan. Fase 3 Esdoornlaan, Gouden Regenlaan en de Prunuslaan. In een later stadium zullen dan de fasen 4 (Elzenlaan en Iepenlaan) en 5 (Hazelaarstraat en Kastanjelaan) moeten worden aangepakt.

- Benodigd budget fase 2 - 2025: € 500.000
Benodigd budget fase 3 - 2026: € 600.000

- Uitvoering: vanaf 2025 - fase 2 Lindelaan en Eikenlaan

Uitvoering: vanaf 2026 - fase 3 Esdoornlaan, Gouden Regenlaan en Prunuslaan

De fase 4 en 5 zouden dan in 2027 en 2028 kunnen worden opgepakt. Een raming hiervan is niet beschikbaar.

6. Rehabilitatie Oudewerfslaan Winschoten

- De Oudewerfslaan in haar huidige vorm is in de jaren 80 van de vorige eeuw aangelegd en is dus ca. 35 á 40 jaar oud.
De rijbaan is gefundeerd op zogenaamde hoogovenslakken. Dit is een residu van de hoogovens en werd toentertijd veelvuldig toegepast als o.a. wegfundering.
Inmiddels wordt het niet meer toegepast vanwege de aanwezigheid van metalen. In de loop der jaren is gebleken dat deze fundering onder invloed van temperatuur ongelijke zettingen vertoont, zgn. “spatten” of “bloemkolen”. Dit is niet alleen hinderlijk voor het verkeer maar ook voor de aanwonenden i.v.m. trillingen.
Plaatselijke reparatie is mogelijk, maar duur. Bovendien worden de reparaties steeds frequenter, en de kosten wegen in totaliteit niet meer op tegen complete vervanging.

Benodigd budget: € 1.750.000 **(dit is een grove schatting, geen raming)**

Uitvoering: 2025/2026

7. Herontwikkeling kinderboerderij, Bovenburen 96 te Winschoten

- Aan de Bovenburen 96 te Winschoten is de kinderboerderij gevestigd. De boerderij en bijbehorende gronden en opstallen zijn in gemeentelijk eigendom. Het hoofdgebouw (de boerderij) is constructief in een slechte staat en het is na diverse onderzoeken gebleken dat het herstel van het huidige pand niet rendabel is. Om deze reden is er gekozen voor een sloop/nieuwbouw traject. Voor de sloop en tijdelijke huisvesting heeft de raad door middel van een raadsbesluit in 2023 reeds 200.000 vrijgemaakt. Er zal voor de nieuwbouw echter nog geld vrijgemaakt moeten worden. Naast het hoofdgebouw wordt er ook aandacht besteed aan de rest van het terrein en de overige opstallen.
- Op dit moment wordt er gewerkt aan een begroting, hieruit zal blijken wat er totaal benodigd is. De eerste globale inschatting is 1.2 miljoen euro, dit betreft de totale som voor zowel sloop als nieuwbouw, e.e.a. is wel afhankelijk van wat er uiteindelijk wel of niet meegenomen wordt in de scope.

Benodigd budget: € 1.2 miljoen

Uitvoering: 2025/2026

8. Sport- & Leefbaarheidsfonds

Inleiding / voorwoord

Het is amper een jaar geleden dat de gemeenteraad het besluit heeft genomen een Sport- & Leefbaarheidsfonds vast te stellen met een eerste storting van € 1.500.000,-. Met de middelen uit dit fonds kunnen de verenigingen met een buitensport accommodatie financiële ondersteuning vragen aan de gemeente voor de uitvoering van groot onderhoud, verduurzaming of vernieuwing van hun buitensport accommodatie.

Na het vaststellen van het Ambitiedocument Sportvoorzieningen op 13 december 2023 zijn wij aan de slag gegaan met het opstellen van de voorwaarden waaraan de verenigingen dienen te voldoen om aanspraak te kunnen maken op een tegemoetkoming vanuit het Sport- & Leefbaarheidsfonds. Deze voorwaarden dienen uiterlijk 1 juni 2024 afgerond te zijn.

Een ambitieuze doelstelling waar we voortvarend mee aan de slag zijn gegaan en onze visie inzake deze regeling begin dit jaar hebben voorgelegd aan alle verenigingen met een buitensport accommodatie. Het is in de vorm van een subsidieregeling gegoten. Op het moment van dit schrijven worden alle ideeën, vragen en opmerkingen geïnventariseerd en zal e.e.a. inhoudelijk worden beoordeeld en verwerkt.

Tijdens de inspraakavonden is al gebleken dat de ambitie van de verenigingen om te vernieuwen, te verduurzamen, danwel groot onderhoud uit te voeren sterk aanwezig is. Er zullen nog wat zaken voorafgaand aan de eerste uitkeringen plaats moeten vinden, zoals onder andere de eigendomsoverdracht van de accommodatie opstallen aan de betreffende vereniging en in sommige gevallen een inventarisatie van de huidige stand van zaken.

De definitieve regeling zal in mei 2024 ter vaststelling aan het College van Burgemeester en Wethouders worden voorgelegd, waarna ook alle verenigingen de definitieve regeling zullen ontvangen en de gemeenteraad nader zal worden geïnformeerd.

Bezuinigingen

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van bezuinigingen op de sport. Het gestelde doel welke de raad in 2019 heeft gesteld is gehaald, maar betekent tevens dat er meer verantwoordelijkheid voor onderhoud en exploitatie van de buitensport accommodaties komt te liggen bij de betreffende verenigingen. Met vaststellen van het Ambitiedocument Sportvoorzieningen in december 2023 is gesteld dat de verenigingen uiterlijk 01-01-2025 primair verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en exploitatie van hun eigen complex.

Om dit mede mogelijk te maken is een subsidieregeling Sport- & leefbaarheidsfonds ontwikkeld. Verenigingen kunnen plannen indienen waarbij de gemeente vanuit dit Sport- & leefbaarheidsfonds een bijdrage toekent op de te maken kosten. Bij de beoordeling van de plannen worden de in het ambitiedocument Sportvoorzieningen vier pijlers als uitgangspunten meegewogen, te weten:

- Sportaanbod
- Leefbaarheid
- Ontwikkeling, gezondheid en welzijn
- Maatschappelijk ondernemen

Verenigingen met buitensport accommodatie

De gemeente Oldambt kent onderstaande verenigingen met een “eigen” sportvoorziening;

• Voetbal	13	Voetbalparken
• Tennis	6	Tennisparken (1 park met padelbanen)
• IJsverenigingen	8	IJsbanen
• Overige buitensporten	5	Unieke sportvelden

De tegemoetkoming vanuit het Sport- & Leefbaarheidsfonds richt zich op deze voorzieningen van deze verenigingen.

Wat willen we bereiken

De gemeente Oldambt telt vijftien woonkernen. Het is belangrijk dat deze kernen leefbaar zijn en blijven voor huidige en toekomstige generaties. Dit vraagt onder andere om voldoende en goede sportvoorzieningen. Accommodaties die uitnodigen om te ontmoeten, te bewegen en waar de voorzieningen op peil zijn.

Het is wezenlijk dat onze gemeente een plek is waar inwoners goed kunnen leven, waar ze zich verbonden voelen, andere inwoners ontmoeten en waar nodig voor elkaar zorgen. Sportverenigingen dragen in grote mate bij aan het woonplezier en vormen een belangrijke basis voor een gezonde samenleving. Wanneer de sportverenigingen kunnen zorgen voor goede sportvoorzieningen zal dit in de woonkernen bijdragen aan een fijne plek om samen te leven en zorgen voor een prettige, en toekomstgerichte leefomgeving.

Financieel perspectief op basis van prognose

Op basis van de ontvangen informatie op de inspraakavonden die zijn gehouden en waarvoor alle verenigingen met een buitensport accommodatie waren uitgenodigd kan worden opgemaakt dat een groot aantal verenigingen de voorbereidingen treffen voor het uitvoeren van groot onderhoud aan zowel opstellen als velden, verduurzaming en nieuwbouw. Deze investeringen zullen naar verwachting het grootst zijn in de eerstkomende jaren (2024 t/m 2027).

Als voorbeelden kunnen worden aangehaald:

- Noodzakelijk groot onderhoud honkbalveld – sedert 2019 compensatie vanuit bond om te mogen spelen op huidig veld, dient echter voor competitie 2025 te zijn aangepakt;
- Groot onderhoud tennis (gravel) banen Sla Raak – rapportage KNLTB uit 2022;
- Atletiekbaan thans groot onderhoud om de baan nog 5 jaar te kunnen gebruiken, hierna dient baan in z'n geheel te worden aangepakt;
- Meerdere voetbalverenigingen dienen douchegelegenheden aan te pakken, danwel te vernieuwen. Enerzijds afgeschreven, anderzijds vanwege capaciteitsgebrek;
- Nieuw kunstgrasveld HCW / verduurzaming accommodatie;
- Aanpak velden KORWI – wens om ook kunstgrasveld aan te brengen.

Daarnaast dient er rekening mee gehouden te worden dat er de komende jaren extra gelden beschikbaar dienen te zijn om de verzelfstandiging door te voeren. Hiervoor zullen de gesprekken met de diverse verenigingen worden ingepland, startend met de verenigingen die aanspraak gaan

maken op gelden vanuit het Sport- & Leefbaarheidsfonds. Wanneer er geen structurele storting gaat plaatsvinden zal het fonds naar verwachting binnen enkele jaren volledig zijn benut en zijn alle tot nu toe gedane inspanningen wellicht voor niets geweest.

Voorstel jaarlijkse storting Sport- & Leefbaarheidsfonds

Om de verenigingen continuïteit te bieden voor uitvoering van toekomstig groot onderhoud is een structurele bijdrage vanuit de gemeente onvermijdelijk. Gelet op de prognose achten wij met ingang van **begrotingsjaar 2025 een structurele storting van € 250.000,-** (jaarlijks te verhogen met indexatie) noodzakelijk.

Prognose Sport & Leefbaarheidsfonds gemeente Oldambt

								Prijspeil 2024 Indexering 102,50%	
Sportsoort / omschrijving	Jaar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	UITGAVEN (15 jaar)	
	23 BBR 2023							Gemeente	Bestedingsruimte
Gemeentelijke storting fonds	€ 1.500.000,00			€ 250.000	€ 256.250	€ 262.656	€ 269.223	€ 5.629.738	verenigingen
Voetbal									
Veld renovatie		€ 30.000	€ 30.750	€ 31.519	€ 32.307	€ 33.114		€ 537.958	€ 1.613.873
Opstellen		€ 125.000	€ 150.000	€ 100.000	€ 102.500	€ 105.063		€ 1.789.044	€ 5.367.133
Verduurzaming		€ 50.000	€ 50.000	€ 51.250		€ 52.531		€ 203.781	€ 611.344
Impuls nieuwe afspraken		€ 50.000	€ 150.000	€ 150.000				€ 350.000	€ 1.050.000
Tennis									
Veld renovatie		€ 50.000	€ 51.250	€ 52.531	€ 53.845	€ 55.191		€ 896.596	€ 2.689.789
Opstellen		€ 12.500	€ 13.125	€ 13.453	€ 13.789	€ 14.134		€ 229.311	€ 687.934
Verduurzaming		€ 17.500	€ 17.500	€ 17.938		€ 18.386		€ 71.323	€ 213.970
Impuls nieuwe afspraken		€ 50.000	€ 100.000	€ 75.000				€ 225.000	€ 675.000
Unieke sporten									
Veld renovatie		€ 25.000	€ 25.625	€ 26.266	€ 26.922	€ 27.595		€ 448.298	€ 1.344.894
Opstellen		€ 10.000	€ 10.250	€ 10.506	€ 10.769	€ 11.038		€ 179.319	€ 537.958
Verduurzaming		€ 35.000	€ 25.000	€ 25.625		€ 26.266		€ 111.891	€ 335.672
Impuls nieuwe afspraken		€ 50.000	€ 100.000	€ 75.000				€ 225.000	€ 675.000
IJsbanen									
Banen		€ 2.500	€ 2.563	€ 2.627	€ 2.692	€ 2.760		€ 44.830	€ 134.489
Opstellen		€ 5.000	€ 5.125	€ 5.253	€ 5.384	€ 5.519		€ 89.660	€ 268.979
Verduurzaming		€ 7.500	€ 5.000	€ 5.125		€ 5.253		€ 22.878	€ 68.634
Impuls nieuwe afspraken		€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500				€ 7.500	€ 22.500
Totaal uitgaven		€ 522.500	€ 738.688	€ 644.592	€ 248.209	€ 356.850		€ 5.432.390	€ 16.297.170
Stand per 01-01	€ 1.500.000,00	€ 1.500.000	€ 977.500	€ 488.813	€ 100.470	€ 114.918			
Rente-inkomsten									
Uitgaven		€ -522.500	€ -738.688	€ -644.592	€ -248.209	€ -356.850			
Storting		€ -	€ 250.000	€ 256.250	€ 262.656	€ 269.223			
Stand per 31-12	€ 1.500.000,00	€ 977.500	€ 488.813	€ 100.470	€ 114.918	€ 27.291			

9. Opzetten van een Datateam en vernieuwing van Digitale Dienstverlening

- Opzetten/doorontwikkelen Datagedreven werken:
 - Kosten: €200.000 incidenteel
 - Omschrijving: inzet van een data-analist en een data-engineer, opleidingen en benodigde IT-infrastructuur.
- Ontwikkeling Managementinformatie:
 - Kosten: €150.000 eenmalig
 - Omschrijving: Ontwikkeling en implementatie van dashboards en rapportagesystemen voor beter inzicht in organisatieprestaties.
- Proeftuin met AI-tools voor ambtenaren:
 - Kosten: €50.000 eenmalig

- Omschrijving: Pilotproject voor de integratie en evaluatie van AI-tools ter ondersteuning van beleidsontwikkeling en besluitvorming.
- d. Gebruik van Robotisering t.b.v. repeterende werkzaamheden:
 - Kosten: €120.000 eenmalig
 - Omschrijving: Implementatie van RPA (Robotic Process Automation) voor administratieve taken om efficiëntie te verhogen.
- e. Vernieuwing van Software voor Dienstverlening en E-loket:
 - Kosten: €200.000 eenmalig
 - Omschrijving: Overgang naar PodiumD, inclusief migratie van gegevens, integratie met bestaande systemen, en training van personeel.

Totaal benodigd: €720.000 incidenteel/eenmalig

Met deze investeringen zetten we een belangrijke stap naar een meer data-gedreven en efficiënte organisatie. Door te investeren in moderne technologieën zoals AI en robotisering, verbeteren we de kwaliteit van onze dienstverlening en vergroten we de tevredenheid van onze inwoners. PodiumD zal ons helpen om zelfservice opties te optimaliseren en beter aan te sluiten bij de behoeften van onze gemeenschap.

10. Overzicht van een aantal investeringen en bijbehorende kapitaallasten

In onderstaand overzicht is gerekend met een rentepercentage van 2,45.

	Totaal bedrag	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Bedrag 2030		kap.1st 2025	kap.1st 2026	kap.1st 2027	kap.1st 2028	kap.1st 2029	kap.1st 2030	Afschr. termijn
Investeringskredieten:															
Droogteschade wegen	30.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000		247.500	495.000	742.500	990.000	1.237.500	1.485.000	40
Hoofdweg Beerta fase 1	1.000.000	1.000.000							49.500	49.500	49.500	49.500	49.500	49.500	40
Hoofdweg Beerta fase 1	1.000.000		1.000.000						0	49.500	49.500	49.500	49.500	49.500	40
Hoofdweg Midwolda fase 1	2.500.000			2.500.000					0	0	123.750	123.750	123.750	123.750	40
Hoofdweg Midwolda fase 2	2.500.000			2.500.000					0	0	123.750	123.750	123.750	123.750	40
Aansluiting Oudlandseweg-Gereweg (afhankelijk van bijdragen derden)	4.000.000		4.000.000						0	198.000	198.000	198.000	198.000	198.000	40
Voetpad en parkeerplaatsen Oostwold	100.000	100.000							6.450	6.450	6.450	6.450	6.450	6.450	25
Leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten fase 2	500.000	500.000							32.250	32.250	32.250	32.250	32.250	32.250	25
Leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten fase 3	600.000		600.000						0	38.700	38.700	38.700	38.700	38.700	25
Rehabilitatie Oudewerfslaan Winschoten	1.750.000		1.750.000						0	86.625	86.625	86.625	86.625	86.625	40
Herontwikkeling kinderboerderij	1.200.000	1.200.000							59.400	59.400	59.400	59.400	59.400	59.400	40
Investerings binnenstad	<u>2.000.000</u>	<u>2.000.000</u>							<u>129.000</u>	<u>129.000</u>	<u>129.000</u>	<u>129.000</u>	<u>129.000</u>	<u>129.000</u>	25
	47.150.000	9.800.000	12.350.000	10.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000		524.100	1.144.425	1.639.425	1.886.925	2.134.425	2.381.925	